

KORRALDUS

Rakvere muinsuskaitseala kaitsekord

Korraldus kehtestatakse muinsuskaitseaduse § 14 lõike 1 ja § 19 lõike 3 alusel ja kooskõlas sama seaduse § 91 lõikega 1.

I osa

Muinsuskaitseala nimetus ja piir

1. Rakvere muinsuskaitseala (edaspidi *muinsuskaitseala*) on võetud riikliku kaitse alla eesmärgiga kaitsta ja säilitada Rakvere linna ajaloolist linnatumikut, sest see kultuuriväärtusega maa-ala esindab Eesti ainelise kultuuripärandi väärtuslikumat osa.
2. Muinsuskaitseala hõlmab Rakvere linna ajaloolist linnatumikut, mille moodustavad kesk- ja uusaegne vanalinn, Vallimägi ordulinnuse varemete ja seda ümbritseva eelkaitsevööndiga ning endine Rakvere mõisasüda koos pargiga.
3. Muinsuskaitseala ja selle kaitsevööndi piir on esitatud korralduse lisas 1.

II osa

Muinsuskaitseala kaitse eesmärk, väärtused ja nende hoidmise põhimõtted

4. Muinsuskaitseala kaitse eesmärk on Rakvere ajaloolise linnatumiku, seda kujundavate iseloomulike ajastu- ja kohatunnust loovate väärtuste säilitamine ja esiletoomine, hoonete kasutamine ja linnaruumi kestlik areng.
5. Muinsuskaitseala kaitse ja säilimise korraldusele kohaldatakse muinsuskaitseadust koos käesolevas korralduses sätestatuga.
6. Muinsuskaitseala kaitse eesmärgiga seotud väärtused on:
 - 1) mitmekesine, inimhõõtmeline ja kultuurimälu hoidev elu-, töö-, äri-, õppe- ja puhkekeskkond, milles on võimalik tunnetada linna ajalugu erinevate kihistuste kaudu;
 - 2) muinasajast tänapäevani kujunenud ja säilinud linnaehituslik tervik, sealhulgas hooned ja rajatised (edaspidi *ehitised*), tänavavõrk, krundi- ja hoonestusstruktuur, maastiku- ja pinnavormid, väljakud, hoovid ja aiad (edaspidi *õuema*), haljasalad, linnaruumi elemendid, katusemaastik, arheoloogiline kultuurikiht, Vallimägi ordulinnuse varemetega ning mõisasüda koos pargiga;

3) muinsuskaitsealale avanevad olulised vaated¹, muinsuskaitsealal avanevad sisevaated ja kultuuriväärtuslike ehitiste vaadeldavus.

7. Läbi ajastute kujunenud linnaehitusliku terviku väärtuslikumad kihistused on:

- 1) ordulinnuse varemed eelkaitsevööndiga ning muinas-, kesk- ja uusaegse kihistuse maa all ja maa peal säilinud osad, sealhulgas kesk- ja varauusaegsete ehitiste jäänused, matmispaigad ning arheoloogiline kultuurkiht;
- 2) 18.–20. sajandist säilinud kultuuriväärtuslikud hooned ja hilisemad hoonestusstruktuuri sobituvad hooned;
- 3) kultuuriväärtuslikud interjöörid ja nende osad;
- 4) II maailmasõjaks välja kujunenud kinnistud (maaüksused), mis on säilinud tänapäevani muutmata või vähesel määral muudetud piiridega;
- 5) kõrghaljastus õuemaal ja avalikus ruumis (tänavad, platsid, avalikud haljasalad jms) ning väärtuslikud haljasalad (Rakvere kiriku aed, J. Kunderi monumendi plats, F. R. Kreutzwaldi monumendi plats, Vallimäe haljasala, Rakvere kirikupark, Rakvere mõisa park).

8. Kavandatavad tööd ja tegevused peavad olema kooskõlas muinsuskaitseaduse §-s 3 sätestatud ja järgnevate muinsuskaitseala väärtuste säilitamise riiklike põhimõtetega:

- 1) muinsuskaitseala uuendused lähtuvad kestlikust arengust ja sobitatakse kokku kultuuriväärtusliku keskkonnaga, toetades muinsuskaitseala eesmärke ja parandades elukeskkonna kvaliteeti;
- 2) muinsuskaitseala mitmekesist kasutust hoitakse ja soodustatakse ajalooliselt avalikus kasutuses olnud hoonete ja kinnistute jätkuva avaliku kasutamisega;
- 3) uue hoone ehitamisele eelistatakse võimaluse korral kultuuriväärtuslike hoonete kasutamist;
- 4) hoone ja linnaruumi ehituslike muudatustega parandatakse hoonete energiatõhusust ja suurendatakse ligipääsetavust kultuuripärandile viisil, mis ei kahjusta muinsuskaitseala ega seal asuvate hoonete kultuuriväärtust;
- 5) kultuuriväärtuslikke ehk A- ja B-kaitsekategooria hooneid² säilitatakse ja hooldatakse;
- 6) A- ja B-kaitsekategooria hoone konserveerimisel, restaureerimisel, ehitamisel ja ilme muutmisel säilitatakse ja vajaduse korral taastatakse selle arhitektuurilaad, ehitus- ja viimistlusmaterjalid ning detailid;
- 7) uue ehitise püstitamisel ja suuremahulise juurdeehitise ehitamisel eelistatakse tänapäevase arhitektuurikeelega, ümbritsevat keskkonda arvestavat lahendust, eesmärgiga rikastada mitmekihilist ajaloolist keskkonda kvaliteetse arhitektuuriga, võimaluse korral vältides ajalooliste stiilide otsest jäljendamist;
- 8) uue ehitise kavandamisel linnaruumiliselt olulisele kohale on soovitatav korraldada arhitektuurivõistlus;
- 9) kinnistu piire muutes lähtutakse kinnistu ajaloolisest väärtusest muinsuskaitseala kontekstis, sealhulgas kinnistu ja sellel asuva hoonestuse ajalises seotusest ja järjepidevusest ning kinnistu ja sellel asuva hoonestuse parimast võimalikust hooldamisest ja teenindamisest;
- 10) avalik ruum kavandatakse kultuuriväärtust arvestava ja inimsõbralikuna, avalikus ruumis säilitatakse ja võimaluse korral taastatakse ajalooline linnaehituslik struktuur, ajastuomased arhitektuuritavad (tänavapinna kõrgus ja liigendused, ajaloolised sillutised) ja linnaruumi kujunduselemendid (skulptuurid, kaevud, kinnistute piiramine aedadega jms);
- 11) mulla- ja kaevetööde tegemisel ning pinnase teisaldamisel ja juurdeveol lähtutakse arheoloogiapärandi kaitseks minimaalse sekkumise põhimõttest;
- 12) arheoloogilises kultuurikihis asuvate väärtuslike ajalooliste ehituskonstruksioonide puhul eelistatakse nende konserveerimist ja eksponeerimist tagasimatmisele ja markeerimisele;

¹ Kirjeldatud korralduse punktis 25.

² Näidatud korralduse lisas 2.

13) säilitatakse haljasalad ja haljastus, sealhulgas kõrghaljastus, taimestik, ridaistutused, haljastatud õuema ja haljasalade ajalooline planeering; haljasalade (sealhulgas õuema) heakorrastamisel ja rekonstrueerimisel järgitakse konkreetsele alale iseloomulikku haljastusviisi; võimaluse korral taastatakse ridaistutuste hävinud osad;

14) säilitatakse vaated piki muinsuskaitseala tänavaid ning vaated ordulinnuse varemetele ja Kolmainu kiriku tornile.

III osa

Muinsuskaitsealal asuvate hoonete väärtusklassid

9. Muinsuskaitseala hooned, välja arvatud kultuurimälestiseks tunnistatud hooned, on jagatud A-, B- ja C-kaitsekategooriasse. Hoone kaitsekategooria on määratud korralduse lisas 2.

10. A-kaitsekategooria hoone on kultuuriväärtuslik hoone, mille puhul säilitatakse hoone autentsus nii eksterjööris kui ka interjööris.

11. B-kaitsekategooria hoone on kultuuriväärtuslik või silmapaistva mõjuga hoone, mille puhul säilitatakse hoone autentsus eksterjööris.

12. C-kaitsekategooria hoone on muu hoone, mille autentsena säilitamine ei ole nõutav.

13. Juhul, kui ehitise mälestiseks olemine lõpetatakse pärast kaitsekorra jõustumist, käsitletakse ehitist A-kaitsekategooria hoonena kuni kaitsekategooria määramiseni.

14. Kui olemasolev hoone korralduse lisas 2 märgitud ei ole, käsitletakse seda kuni kaitsekategooria määramiseni B-kaitsekategooria hoonena.

15. Kui hoone ehitatakse pärast kaitsekorra jõustumist, käsitletakse seda kuni kaitsekategooria määramiseni C-kaitsekategooria hoonena.

IV osa

Muinsuskaitseala kaitse eesmärgi tagamiseks vajalikud nõuded

16. Muinsuskaitsealal asuva A-kaitsekategooria hoone puhul säilitatakse kultuuriväärtuslikud interjööridetamid (siseuksed, sisetrepid, piirdeliistud, ahjud jms) ja siseviimistluskihid (põrandalauad, parketid, maalingud, stukkdekoor jms), väärtuslikud sisetarandid (vahelaed, sisesiinad, mantelkorstnad jms) ning üldjuhul ajalooline ruumiplaneering.

17. Muinsuskaitsealal asuva A- ja B-kaitsekategooria hoone puhul kehtivad tööde tegemisel järgmised nõuded:

1) ajaloolised piirdetarandid, proportsioonid, välisviimistlus ja väärtuslikud detailid säilitatakse võimalikult autentsena ning tagatakse olemasolevate kandekonstruktsioonide püsivus;

2) hooneosade ja ehitusdetailide taastamisel lähtutakse dokumenteeritud väärtuslikest kihistustest ja käsitletakse hoonet kui tervikut;

3) kasutatakse hoonetüübile ja selle ehitusajale iseloomulikke ehitus- ja viimistlusmaterjale ning võimaluse korral traditsioonilisi töövõtteid ja tehnoloogiaid. Traditsioonilisi ehitusviimistlusmaterjale jälgendavaid materjale (nt plastlaudis, kivikatust imiteeriv katuseplekk, plastikaknad, õhekrohv) ei kasutata. Hoone ehitusajale ebatüüpilisi materjale võib kasutada ainult ajutise konserveeriva lahendusena (nt katusekattena rullmaterjal, eterniit jms);

- 4) välispiirdeid võib soojustada ainult juhul, kui sellega ei hävitata ega kaeta kinni väärtuslikku välisviimistlust ega väärtuslikke detaile ning säilivad hoone ja selle osade proportsioonid;
- 5) säilitatakse hoone ehitusaegsed või hilisemad hoone arhitektuurse ilmega sobivad avatäited (aknad, ukSED, luugid jms), välja arvatud juhul, kui see pole võimalik väga halva seisukorra tõttu; välimiste avatäidete asendamisel lähtutakse üldjuhul algupärastest;
- 6) maapealset osa laiendatakse hoone ja selle lähiümbrusega sobivana, arvestades mahtu, proportsioone, materjalikasutust ja arhitektuurset ilmet;
- 7) ventilatsiooni- ja küttesüsteemide ehitamisel kasutatakse olemasolevaid korstnaid ja läbiviike; juhul, kui see ei ole võimalik, ehitatakse uued korstnad ajalooliste eeskujul;
- 8) elektri- või muu seade, sealhulgas soojuspumba ja ventilatsiooniseadme hooneväline osa, katusepinnast visuaalselt eristuv päikesepaneel, elektrikapp, postalajaam jms paigaldatakse vähese vaadeldavusega kohta ning viisil, mis ei kahjusta hoone konstruktsioone ega viimistlust;
- 9) tegevuskoha tähis, info- või reklaamikandja paigutatakse hoonega ja ajaloolisse keskkonda kujunduselt ja suuruselt sobivalt ning viisil, mis ei varja väärtuslikke fassaadidetaile, ei tekita valgushäiringut ega domineeri linnaruumis;
- 10) katuseaknaid võib paigaldada hoone vähem vaadeldavale küljele, juhul kui need ei kahjusta hoone ega ala kultuuriväärtuslikku ilmet, on katusega samas tasapinnas ning paigutatud hoone üldise arhitektuurse tervikuga sobivalt ja hoone fassaadi rütmiga arvestavalt.

18. Muinsuskaitsealal asuva C-kaitsekategooria hoone puhul kehtivad tööde tegemisel järgmised nõuded:

- 1) hoone ilme muutmisel, välimiste avatäidete vahetamisel ning välisviimistluse materjalide ja värvilahenduse valikul lähtutakse hoone terviklikust välisilmest ning sobivusest lähiümbruse hoonestusega;
- 2) kasutatakse ajaloolisse keskkonda sobivaid ehitus- ja viimistlusmaterjale, traditsioonilisi materjale jälgendavaid materjale ei kasutata;
- 3) välispiirete soojustamisel säilitatakse hoone proportsioonid;
- 4) maapealset osa laiendatakse hoone ja selle lähiümbrusega sobivana, arvestades mahtu, proportsioone, materjalikasutust ja arhitektuurset ilmet;
- 5) elektri- või muu seade, sealhulgas õhksoojuspumba ja ventilatsiooniseadme hooneväline osa, katusepinnast visuaalselt eristuv päikesepaneel, elektrikapp, postalajaam jms paigaldatakse vähese vaadeldavusega kohta ning viisil, mis ei kahjusta hoone konstruktsioone, iseloomulikke detaile ega viimistlust;
- 6) tegevuskoha tähis, info- või reklaamikandja lahendatakse hoonega ja ajaloolisse keskkonda kujunduselt ja suuruselt sobivalt ning viisil, mis ei varja iseloomulikke fassaadidetaile ega domineeri linnaruumis.

19. Muinsuskaitsealale uue ehitise püstitamisel kehtivad järgmised nõuded:

- 1) lähtutakse lähiümbruse linnaruumist, sealhulgas väljakujunenud ehitusjoonest, hoonestusstruktuurist, tihedusest, kultuuriväärtuslike hoonete mahtudest (eelkõige II maailmasõja eelsete hoonete mahust, kujust ja kõrgusest), liigendusest, materjalikasutusest, värvilahendusest ja katusemaastikust;
- 2) mitut varasemat krunti hõlmava uue ehitise kavandamisel liigendatakse see mahuliselt ja arhitektuurset, järgides eelkõige II maailmasõja eelset hoonestusstruktuuri;
- 3) välisviimistluses kasutatakse traditsioonilisi ja keskkonda sobivaid materjale; traditsioonilisi ehitusmaterjale jälgendavaid materjale ei kasutata;
- 4) alla 20 ruutmeetrise ehitusaluse pindala ja alla 5 meetri kõrgusega ehitise (edaspidi *väikeehitis*), sealhulgas teisaldatava ja ajutise ehitise puhul ei kohaldata alapunktides 1 ja 2 seatud nõudeid: sellised ehitised kavandatakse ajaloolisse keskkonda sobivalt ja viisil, mis säilitab kõrghaljastuse ja tänavate läbitavuse ega kahjusta olulisi vaateid;

5) ajaloolises keskkonnas ebatüüpiline väikeehitis (prügimaja, elektrialajaam, autovarjualune jms) paigutatakse eelistatult asukohta, kus see ei ole avalikus ruumis nähtav või on varjestatud, kahjustamata olemasolevate kultuuriväärtuslike hoonete konstruktsioone, viimistlust ja vaadeldavust;

6) väärtuslikele haljasaladele³ ei püstitata uusi ehitisi, välja arvatud sobiva mastaabi ja kujundusega väikeehitis või rajatis (taristuobjekt, tualett, kiosk, paviljon jms).

20. Kinnistu (maaüksuse) piiride muutmisele kehtivad järgmised nõuded:

1) muutmata või vähesel määral muutunud II maailmasõja eelsed kinnistu piirid üldjuhul säilitatakse;

2) alapunktis 1 nimetamata kinnistu piiride muutmisel järgitakse kvartalisest kinnistustruktuuri (suurust ja kuju), määratakse kinnistule lihtne ja selge kuju, mis võimaldab ehitist hooldada ja teenindada. Kinnistu piiride muutmise üle otsustamisel lähtutakse kinnistu ajaloolisest väärtusest muinsuskaitseala kontekstis.

21. Muinsuskaitseala tänavate, õuemaa ja haljastuse puhul kehtivad järgmised nõuded:

1) uute piirdeaedade, -postide, väravate jms kavandamisel lähtutakse lähiümbruses väljakujunenud traditsioonilistest ehitusvõtetest, materjalikasutusest, kõrgusest, paiknemisest tänavajoone suhtest ja sobivusest hoonestuse arhitektuuriga; võimaluse korral taastatakse ajalooline lahendus;

2) ajaloolised sillutised jm väärtuslikud katendid säilitatakse või taaskasutatakse ehitusprojektiga hõlmatud ala sees;

3) uue katendi rajamisel lähtutakse ajaloolisest lahendusest (nt sõiduteel muna- või ajalooline klompkivi, kõnniteel sillutisplaadid, õuemaal sillutiskivi või graniitõelmed); välditakse õuemaa ulatuslikku sillutamist;

4) tagatakse sademevee hoonetest eemale juhtimine, selleks säilitatakse või rajatakse vajalikud pinnasekalded;

5) tänava rekonstrueerimisel säilitatakse või taastatakse kultuuriväärtuslike ehitiste proportsioonid, vajaduse korral tänavapinda madalamale viies; välditakse pinnasevee imbustumist hoonetesse ning sademevee juhtimist kinnistutele;

6) kultuuriväärtuslikud linnakujunduse elemendid ja väikevormid (monumendid, skulptuurid, tänavapostid, kaevud, pingid jms) säilitatakse ja võimaluse korral taastatakse;

7) uued linnakujunduse elemendid (monumendid, skulptuurid, linnamööbel, päikesevarjud, müügikohad, tegevuskoha tähised, info- ja reklaamkandjad jms) ja liikluskorraldusvahendid kavandatakse ümbritsevat keskkonda arvestavalt ning paigaldatakse viisil, mis ei kahjusta kultuuriväärtuslike hooneid, vaateid, arheoloogilist kultuurikihti ega kõrghaljastust;

8) tänavaid hooldatakse viisil, mis ei kahjusta külgnevat hoonestust ega kõrghaljastust;

9) väärtuslike avalike haljasalade (Rakvere kiriku aed, J. Kunderi monumendi plats, F. R. Kreutzwaldi monumendi plats, Vallimäe haljasala, Rakvere kirikupark, Rakvere mõisa park) struktuur, planeering, vaated ja väärtuslik haljastus säilitatakse võimalikult autentselt; rekonstrueerimisel lähtutakse haljasalast kui tervikust, võttes taastamisel aluseks dokumenteeritud ajaloolise olukorra ja arvestades muutustega linnaruumis (hilisem väärtuslik haljastus, ehitised jms);

10) haljastuse taastamisel ja rajamisel nii avalikus ruumis kui ka õuemaal lähtutakse ajastuomasest haljastusviisist ja kasutatakse eelistatult traditsioonilisi liike (pärn, vaher, tamm, hoovides ka viljapuud, sirelid, toomingad, lumimarjad jms); ridaistutused taastatakse terviklike lõikudena, mitte ei istutata üksikuid puid vahele;

³ Näidatud korralduse lisa 3.

11) puude raiumisel nähakse üldjuhul ette asendusistutus samal kinnistul või mujal muinsuskaitsealal; puittaimestikku lubatakse raiuda taimede kuivamisel või ohtlikuks muutumisel ning oluliste vaadete avamiseks ja isetekkeliste puude likvideerimiseks;

12) ehitus- ja kaevetöödel, pinnase teisaldamisel ja juurdeveol väärtuslikku haljastust, sealhulgas puude juuri ei kahjustata.

22. Muinsuskaitsealal asuva arheoloogiapärandi kaitseks kehtivad järgmised nõuded:

- 1) arheoloogilise kultuurkihiga alal⁴ enne detailplaneeringu kehtestamist või projekteerimistingimuste või ehitusloa andmist või ehitusteatiselise menetluse käigus, millega kaasnevad kaeve- ja muud pinnase teisaldamise või juurdeveoga seotud tööd, selgitatakse vajaduse korral välja ja võetakse arvesse alal asuvad väärtuslikud ehituskonstruksioonid ja -detailid ning muud arheoloogilise kultuurikihi elemendid. Juhul kui plaanitavad tööd võivad ohustada arheoloogilist kultuurikihti või selles olevate struktuuride või elementide säilimist kavandatavatest töödest sügavamal, selgitatakse uuringu käigus välja arheoloogilise kultuurikihi stratigraafia vajaduse korral kuni loodusliku pinnaseni;
- 2) väärtuslikud ajaloolised ehituskonstruksioonid ja -detailid säilitatakse.

V osa

Muinsuskaitseala kaitsevööndi eesmärk ning selle tagamise nõuded

23. Muinsuskaitseala kaitsevöönd on jagatud kaheks osaks, mis on esitatud korralduse lisas 1.

24. Kaitsevööndi 1. osa eesmärgid on tagada muinsuskaitseala säilimine sobivas ja toetavas keskkonnas ning muinsuskaitseala vaadeldavus piki ajaloolisi tänavaid; muinsuskaitseala kaitsevööndisse uue ehitise püstitamisel kehtivad järgmised nõuded:

- 1) uue ehitise püstitamisel või olemasoleva maapealse osa laiendamisel välditakse järske üleminekuid hoonestuse mastaapsuses, tiheduses ja paigutusviisis võrreldes külgneva muinsuskaitsealaga;
- 2) piki ajaloolisi tänavaid avanevaid vaateid ei või ehitistega sulgeda.

25. Kaitsevööndi 2. osa eesmärk on tagada muinsuskaitseala vaadeldavus olulistest vaatepunktidest. Vaateid hoonete, rajatiste (müратökkesein jms) ja haljastusega ei sulgeta; olulised vaated muinsuskaitsealale avanevad ordulinnuse varemetele ja Kolmainu kiriku tornile Ringteelt, F. R. Kreutzwaldi tänavalt ja Annemäe teelt.

VI osa

Leevendused tööde tegemise loakohustusest ja teavitamise kohustusest muinsuskaitsealal ja selle kaitsevööndis

26. Muinsuskaitsealal ei nõuta muinsuskaitse eritingimusi ehitusprojekti koostamiseks ega tööde tegemise luba järgmistel juhtudel:

- 1) olemasoleva C-kaitsekategooria hoone konserveerimiseks, restaureerimiseks ja ehitamiseks;
- 2) kõrghaljastuse rajamiseks, kaeve- ja muudeks pinnase teisaldamise ja juurdeveoga seotud töödeks õuemaal väljaspool arheoloogilise kultuurkihiga ala;
- 3) raietöödeks ja hooajalise ehitise püstitamiseks, juhul kui kohaliku omavalitsuse üksus on raieloa ja hooajalise ehitise püstitamise loa Muinsuskaitseametiga kooskõlastanud;
- 4) tegevuskoha tähise, info- või reklaamikandja paigaldamiseks, juhul kui kohaliku omavalitsuse üksus on lahenduse Muinsuskaitseametiga kooskõlastanud.

⁴ Näidatud korralduse lisas 3.

27. Muinsuskaitseala kaitsevööndis ei nõuta:

- 1) Muinsuskaitseametiga olemasoleva ehitise ümberehitamise ja välisilme muutmise kooskõlastamist, välja arvatud maapealse osa laiendamisel;
- 2) Muinsuskaitseameti teavitamist ehitise ehitamisest, mis ei nõua ehitusseadustiku kohaselt ehitusluba ega ehitusteatist;
- 3) kaitsevööndi 2. osas ehitise lammutamise kooskõlastamist.

VII osa

Muinsuskaitsealal paiknevate kinnismälestiste kaitsevööndid

28. Mälestise kaitsevööndi võib määrata maa-alalisele kinnismälestisele.

VIII osa

Lõppsätted

29. Korraldus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

30. Vabariigi Valitsuse 9. märtsi 2006. a määruse nr 67 „Rakvere vanalinna muinsuskaitseala põhimäärus“ kehtivus lõpeb punktis 29 sätestatud korralduse jõustumisel.

Korraldust on võimalik vaidlustada halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras 30 päeva jooksul korralduse Riigi Teatajas avaldamise päevast arvates.

Kaitsekorra põhjendused ja selgitused esitatakse seletuskirjas, mis on kättesaadav Muinsuskaitseameti veebilehel ja Muinsuskaitseametis.

Kaja Kallas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär

- Lisa 1: Muinsuskaitseala ja kaitsevööndi piirid
- Lisa 2: Hoonete kaitsekategooriad ja mälestised
- Lisa 3: Haljastus ja arheoloogilise kultuurkihiga ala